

ANGELIQUE

Voor Patrick en Deborah

‘I believe that if you’ll just stand up and go,
life will open up for you.
Something just motivates you to keep moving.’

Tina Turner

In een nis in mijn huiskamer staat een grote, zware houten kist met ijzerbeslag. Ik heb hem meegenomen uit Suriname, waar ik in 2009 op vakantie was. Hij is loodzwaar. Hoe het me gelukt is om hem mee naar Nederland te krijgen, is me een raadsel, maar het moest en het zou. Toen ik hem zag staan, wist ik er meteen een bestemming voor: hierin wilde ik mijn tastbare herinneringen aan Patrick bewaren.

De houten kist uit Suriname staat binnen handbereik in mijn huisje, toch kijk ik er niet vaak in. Eigenlijk nooit. Het verleden is voorbij. Maar ik ben op zoek naar een paar documenten, misschien zitten ze in die kist, dus ik moet hem wel tevoorschijn halen. De kist blijkt tot de nok toe gevuld te zijn. Ik heb er al zo lang niet in gekeken dat de inhoud me een raadsel is. Bovenop ligt een flink pak papier dat met een touwtje bij elkaar wordt gehouden. Wat is dit? Ik trek de strik los. Het blijken de teksten te zijn die ik heb geschreven toen ik in Costa Rica was. Ik heb ze geprint en in de kist opgeborgen. Ongelofelijk, ik heb twintig jaar gedacht dat ik dit kwijt was... Gretig gaan mijn ogen over de bladzijden. Herinneringen dringen zich aan me op. Het zijn dagboekantekeningen over mijn dagelijks leven in Puerto Viejo, waar ik begin deze eeuw maanden heb doorgebracht, maar ook heel veel stukken over het leven dat daaraan voorafging, netjes in een soort volgorde gelegd.

Het was de enige periode in mijn leven waarin ik bewust heb teruggekeken. Daar ben ik doorgaans niet zo van, maar ik kon

toen niet anders. Ik was totaal vastgelopen. Als je de wonden van het verleden niet aanpakt, blijven ze bloeden. Mijn ingewikkelde jeugd, mijn leven op straat, mijn huwelijk, mijn werk, alles komt in het manuscript voorbij. En Patrick natuurlijk, veel Patrick.

Vogelgeluiden. Licht dat door luiken naar binnen piept. Waar ben ik? Langzaam komt de herinnering aan mijn reis van de dag daarvoor weer terug. Puerto Viejo! Ik sta op, open de luiken van het kantoortje en kijk nieuwsgierig naar buiten. Ik blijk de nacht te hebben doorgebracht in een huisje dat aan een weggetje staat met allemaal zelfgebouwde hutjes en boomhutten, midden in de jungle. Ik hoor allerlei dierengeluiden die ik niet kan thuisbrengen. De dieren zelf zie ik ook niet. De dichte begroeiing onttrekt hen aan het oog. Meteen mijn eerste indrukken opschrijven.

Na een busreis van vier uur vanuit San José ben ik eindelijk aangekomen in Puerto Viejo. De volgende etappe van mijn reis is begonnen, mijn reis die in San José begon, me naar Montezuma leidde en die me nu hier heeft gebracht. Gisternacht pakte ik mijn koffer uit het rek en stapte ik de bus uit. Even liet ik mijn nieuwe omgeving op me inwerken. Ik stond op een onverharde weg, midden in de jungle leek het wel. Het was donker, dus heel veel viel er verder niet te zien. Ik had geen idee welke kant ik op moest naar de bewoonde wereld. Iemand wees me naar de hoofdstraat waar zich hostels zouden bevinden. Mijn koffer met me meesjouwend liep ik er via een modderig paadje naartoe. De hoofdstraat bleek een iets breder modderig pad te zijn, waaraan inderdaad wat hostels stonden. Overal waar ik aanklopte, kreeg ik dezelfde boodschap: sorry, we zitten vol. Deur dicht. Er is hier in Puerto Viejo geen straatverlichting zoals in Nederland, alleen

hier en daar een paar peertjes – en ook geen bruisend nachtleven. Ik had geen idee waar ik was of waar ik naartoe moest. Vroeger zou ik daarvan in paniek zijn geraakt, nu accepteerde ik de situatie zoals die was. Het zou wel goed komen. Dat denk ik nu eigenlijk bij alles, enigszins onthecht: het komt goed. Of niet. Sterk zijn, Liekie. Patrick helpt je. Maar ik was gisteravond wel heel erg moe. Het was alsof mijn koffer per stap zwaarder werd. Ik lijk wel Maria. Zonder Jozef. Zonder baby. Nergens was er een plek voor mij in de herberg.

In de duisternis zag ik een klein huisje opdoemen waar licht brandde. Was dat ook een hostel? Geen idee, maar ik klopte toch maar aan. De oudere man die in zijn hemd en korte broek opendeed kon me ook geen slaapplek aanbieden, zei hij, en hij wilde zijne deur alweer sluiten.

‘I’m so tired,’ smeekte ik. Mijn wanhoop brak door mijn apathie heen. ‘Please, sir.’

Hij zag blijkbaar dat ik aan het eind van mijn Latijn was. ‘You can sleep in my office,’ zei hij na een korte aarzeling. ‘Just for tonight,’ voegde hij eraantoe. En hij liet me binnen.

Ik kon wel huilen van opluchting. In zijn kantoortje werd een vouwbed voor me uitgekapt, ik ging liggen en viel onmiddellijk in een diepe slaap.

Ik ben nu een paar weken in Costa Rica. Thuis ging het niet meer. Het medelijden waarmee ik werd omringd was goedbedoeld, maar benauwde me. Ik wilde weg van alles wat me dierbaar was, om mezelf terug te vinden. In eerste instantie vloog ik naar Bonaire, waar een kennis een club runt. Ik kon bij haar logeren en klusjes doen. Maar hoe had ik ooit kunnen denken dat ik daar alleen zou kunnen zijn? Liesbeths restaurant is deels binnen en deels in de open lucht. Er is een grote bar en een open keuken, ernaast ligt een zwembad. Het is een plek vol vakantievierende, vrolijke mensen! Alles is gericht op plezier en daar zat ik dan als

een soort Grinch tussen. Werken lukte ook al niet. Er kwam niks uit mijn handen. ‘Dan word je gewoon gastvrouw,’ zei Liesbeth. Maar ik had niks te geven: ik kon geen mensen ontvangen, ik had geen zin in gesprekken. Dat was precies de reden waarom ik was weggegaan uit Nederland en nu liep ik er weer tegenaan. Om Liesbeth niet voor de voeten te lopen, huurde ik na een paar weken een kamer ergens anders op het eiland. Ik vond ook een ander baantje, bij de Havana Club achter de bar. Dat lukte iets beter, misschien ook omdat ik daar niemand kende. Liesbeth begreep het wel; in de Havana Club hoefde ik bovendien alleen ’s avonds te werken, in haar restaurant was het de hele dag druk.

Katja Schuurman, een van mijn beste vriendinnen, belde regelmatig om te vragen hoe het ging. Ik hield me groot, maar ze hoorde aan mijn stem dat ik het moeilijk had. ‘Ik kom naar je toe,’ zei ze na een paar weken. ‘Ik wil zien hoe het daar is.’ Een paar dagen later was ze er. Het was fijn om haar te zien, maar ook een tikje confronterend: haar eerste indruk van mij op het vliegveld was duidelijk niet goed. Haar gezicht vertrok even, daarna vlogen we elkaar in de armen. Minutenlang hielden we elkaar huilend vast.

Daarna reden we naar het hotelletje aan het strand dat ik voor ons had geboekt. Ik wilde dat zij wel een beetje een vakantiegevoel kreeg. Katja huurde een jeep waarmee ze me naar mijn werk bracht en me aan het einde van de avond weer ophaalde. Als ik niet hoefde te werken, scheurden we ermee over het eiland. Ze probeerde het gezellig voor me te maken en ik deed mijn uiterste best om gezellig te zijn, maar ik voelde dat ik tekortschoot.

We praatten veel. Over mijn verlies, over hoe het verder moest. ‘Schat, wat zou je willen?’ vroeg Katja keer op keer, met engelen-geduld. ‘Waar denk je dat je zou kunnen helen?’

‘Ik weet het niet. Ik wil niet hier zijn, maar ik wil ook niet naar huis. Ik weet het gewoon niet.’

‘Dan moet ik het voor jou beslissen,’ zei Katja uiteindelijk.

‘Dit is niet de juiste plek voor jou. Jij moet naar Costa Rica.’

Costa Rica was in die tijd het beloofde land voor haar. Toen ze als beginnend actrice via een rol in *Goede tijden, slechte tijden* ineens razend populair was geworden en nauwelijks meer een privéleven had, was ze daar in haar eentje naartoe gegaan. In Costa Rica had ze alles weer op een rijtje gekregen, zei ze altijd. De natuur daar was overweldigend mooi, het klimaat heel aangenaam, de mensen ongelofelijk aardig. Haar verblijf daar had haar leven veranderd, en die ervaring gunde ze mij ook. En als klap op de vuurpijl kende ze in Montezuma een jongen die me zou kunnen helpen. Ik vond het allemaal best. Als Katja het een goed idee vond, deed ik het. Ik had niks te verliezen. Het enige wat ik op dat moment inmiddels heel zeker wist, was dat ik alleen moest zijn. Echt alleen, zonder mensen die ik op een of andere manier kende. Dat was het pad dat ik moest volgen om weer de oude te worden, voor zover mogelijk. Patrick vond het ook een goed idee.

Katja zat een dag achter de computer in een internetcafé om alles voor me te regelen: tickets en die jongen opsnoeren. Liesbeth had zo haar twijfels. ‘Is het niet gevaarlijk om je eentje naar Costa Rica te gaan?’ vroeg ze toen we even alleen waren. ‘Het is lief bedacht van Katja, maar zij gaat niet met je mee.’ Ik haalde mijn schouders op. Het ergste wat me zou kunnen overkomen had ik al meegemaakt. En dus nam ik afscheid van Liesbeth en van Katja, die terug naar Nederland vloog, en stapte ik in een vliegtuig naar San José, de hoofdstad van Costa Rica.

In San José was het heel erg druk. Dat registreerde ik, verder keek ik nauwelijks om me heen. Ik was niet bij machte om de wereld binnen te laten komen. Dat hoefde ook niet, ik moest gewoon doen wat Katja had gezegd. Op mijn briefje stond dat ik naar het busstation moest en daar een bus naar de kust moest pakken, dus dat deed ik. Het bleek een flink eind rijden te zijn. Door het geschommel van de bus viel ik regelmatig in slaap. Als ik wak-

ker schrok, zag ik bergen, veel groen. Het zei me niks. Het zou angstaanjagend moeten zijn of op z'n minst spannend: ik wist niet waar ik naartoe ging, ik was alleen, ik moest mezelf zien te redden. Maar ik was niet bang. Ik had een doel. Gek genoeg leek al dat onbekende me zelfs eindelijk een beetje energie te geven.

Na vijf uur rijden kwam de bus aan op zijn eindbestemming. Nu moest ik volgens mijn aanwijzingen een taxi nemen. De chauffeur die ik trof sprak geen Engels, ik geen Spaans. Met handen en voeten probeerde ik uit te leggen dat ik in Montezuma door iemand zou worden opgehaald. En dat mijn telefoon leeg was. Zou ik zijn telefoon even mogen gebruiken om die jongen te bellen dat ik eraan kwam? Het mocht. Ik belde het nummer dat Katja me had gegeven, maar er werd niet opgenomen. Een halfuurtje later probeerde ik het nog een keer: nog steeds niet. Ik sprak iets in op het antwoordapparaat, we reden door. Toen we via een smal weggetje bijna Montezuma binnenreden, zag ik een jongen op een scooter ons tegemoet komen rijden. Hij had een meisje achterop en zwaaide naar de taxi. Dat moest Katja's vriend zijn! De taxi en de scooter remden allebei een beetje af. Toen we elkaar dicht waren genaderd, wierp de jongen een blik in de taxi, zag daar achterin een vrouw zitten die in geen enkel opzicht Katja Schuurman was en gaf gas. 'Come back, no problem, hotel!' riep hij nog over zijn schouder. Ik heb hem nooit meer gezien.

Ik kan er nu om lachen – ik begrijp die jongen wel! En ook toen maakte het me niet heel veel uit. Ik nam alles wat er gebeurde zoals het was, ik voelde er verder niks bij. Best. Prima. Gaan we het anders oplossen. De taxichauffeur bracht me naar een hotel op een paar minuten lopen van de Pacific. Ik pakte mijn koffer, de taxi reed weg. Voor het eerst keek ik goed om me heen. In Montezuma was het een stuk rustiger dan in San José. Dat beviel me alvast. Weelderige natuur en laagbouw. Het hotel bestond uit een paar naast elkaar gelegen lodges, een soort tiny houses omringd door bomen. In de kamer die ik huurde stonden